

Hallituksen esitys laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain (508/2020) muuttamisesta

7 Säännökohtaiset perustelut

1. §. Soveltamisala (EU-sääntelyperusta taustaksi, soveltamisalaan ei esitetä muutoksia)

Kustannustuen osalta kyse on julkisista varoista taloudelliseen toimintaan myönnettävästä tuesta, siihen tulee soveltaa Euroopan unionin valtioneuvoston päätöksiä. Kustannustukea koskeva laki koskee yrityksille COVID-19 -pandemian aiheuttamien liiketoiminnan yleisten vaikeuksien helpottamiseksi myönnettävää määräaikaista valtiontukea, jonka Euroopan komissio on 24.4.2020 antamallaan päätöksellä hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi (komission päätös SA.56995(2020/N)). Komission päätös perustuu Euroopan unionin toiminnasta annetun sopimuksen (SEUT) 107(3)(b) artiklaan sekä tilapäisten valtiontukipuitteiden 3.1 lukuun (komission tiedonanto 2020/C 91 I/01 muutoksineen).

Euroopan komissio on 28.1.2021 antamallaan tiedonannolla jatkanut tilapäisten valtiontukipuitteiden voimassaoloa 31.12.2021 saakka. Suomi ilmoitti 15.1.2021 komissiolle kansallisen puitetukiohjelman voimassaolon jatkosta ja tuen enimmäismäärän nostosta, jota koskeva komission päätös saataneen maaliskuun 2021 aikana.

Tilapäisten valtiontukipuitteiden ja komission päätöksen mukaan suorina avustuksina myönnettävät tuet ovat yhteensopivia SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan kanssa edellyttäen, että yksittäiselle yritykselle myönnettävä tuki ei ylitä 1 800 000 euron rajaa ja että tuki myönnetään sellaisen tukiohjelman perusteella, jolla on alustava budjetti. Yrityksen kaikkien puitetukiohjelman mukaisten tukien enimmäismäärä ei saa ylittää 1 800 000 euroa puitetukiohjelman voimassaolon aikana. 1 800 000 euron enimmäismäärää laskettaessa otetaan huomioon kaikki yksittäisen yrityksen ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yritysten saamat tuet, jotka on myönnetty Euroopan komission hyväksymän puitetukiohjelman nojalla. Edellä mainitut Euroopan komission ehdot on huomioitu kustannustukilaisissa sekä ehdotetussa laissa, joten esityksen voidaan katsoa olevan linjassa Euroopan komission päätöksen kanssa. Kustannustukea koskevan lain mukaisesti kustannustukeen ja Valtiokonttorin toimintaan sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Kustannustukea myönnettäessä otetaan huomioon, ettei myönnettävä kustannustuki yksittäiselle yritykselle yhdessä muiden yritykselle tukiohjelman puitteissa jo myönnettyjen tukien kanssa ylitä 1 800 000 euroa. Tämän mahdollistamiseksi, kustannustukilain 7 §:n mukaisesti yritysten tulee hakemuksessaan toimittaa Valtiokonttorille tieto muun muassa tieto yritykselle myönnettyistä valtion tuista.

Edellä kuvatun Euroopan komission tilapäisen puitetukiohjelman tavoitteena on tukea yrityksiä, jotka kärsivät äkillisestä maksuvalmiuden heikentymisestä tai jopa sen täydellisestä puutteesta COVID-19 -pandemian vuoksi. Tukea voidaan myöntää suorina avustuksina, vero- ja sosiaaliturvamaksuina, takaisinmaksettavina ennakkoina, takauksina, lainoina ja pääomana. Puitetukiohjelman mukaisia tukitoimenpiteitä voidaan yhdistää vähämerkityksistä tukea koskevan de minimis -asetuksen (komission asetus 1407/2013) mukaisen tuen tai yleisen ryhmäpoikkeus-asetusten (komission asetus 651/2014) mukaisen tuen kanssa edellyttäen, että mainittujen asetusten säännöksiä ja kasautumissääntöjä noudatetaan. Tuki, joka on myönnetty Euroopan komission hyväksymän tukiohjelman nojalla, voidaan yhdistää muihin valtiontukiin. Tukea myöntäviä viranomaisia voivat olla valtion viranomaisten lisäksi myös kunnat. Tukea ei saa myöntää yrityksille, jotka olivat vaikeuksissa jo 31.12.2019 eli ennen COVID-19 -pandemian puhkeamista.

2 §. Kustannustuen myöntämisen yleiset edellytykset. Pykälässä säädetään määräaikaisen kustannustuen yleisistä perusteista. Pykälän *ensimmäiseen momenttiin* muutettaisiin tukikauden pituudeksi neljä kuukautta ajanjaksolla 1.11.2020–28.2.2021. Tukikauteen siten luettaisiin tukikauden ensimmäinen päivä (1.11.2020) sekä viimeinen päivä (28.2.2021).

Kustannustuen tukikausi oli ensimmäisessä vaiheessa 1.4.2020 – 31.5.2020 ja toisessa vaiheessa 1.6.-31.10.2020. COVID-19 -pandemia on vaikuttanut yritysten liikevaihtoon ensimmäisen kustannustuen päättymisen jälkeen jatkuvasti ja vaikutukset jatkuvat edelleen toisen kustannustukivaiheen lopussa. Kustannustuen tukiajan jatkaminen on perusteltua, koska myös COVID-19 -pandemia on jatkunut loppusyksyllä 2020 ja alkuvuodesta 2021. Tukikauden ehdotetaan päättyvän helmikuun loppuun, koska yritysten liikevaihtotiedot helmikuulta saadaan huhtikuun aikana ja näin haku saataisiin käynnistettyä huhtikuun aikana 2021. Tietoja yrityksen tukikauden liikevaihtotiedoista tarvitaan tukikelpoisuuden ja tuen suuruuden määrittämiseen. Momentin mukaisesti kustannustuen myöntäminen tapahtuu valtion talousarvion antamissa rajoissa.

Epidemiatilanteen yhä huonontuessa lokakuussa esimerkiksi ravintoloiden aukioloaikoja on jouduttu rajoittamaan ja suurten yleisötapahutumien järjestäminen oli kielletty. Kevään kokemuksen perusteella COVID-19 -pandemian vaikutukset yrityksille johtuvat pääasiassa kuitenkin muista syistä kuin valtion rajoituksista ja suosituksista. Vaikka tautitapausten lukumäärä laski kesällä 2020 huomattavasti osa yrityksistä on siitä huolimatta menettänyt merkittävän osan liikevaihdostaan. Toisin kuin ensimmäisen kustannustuen haun aikaan, yrityksillä on ollut enemmän aikaa sopeuttaa kustannuksia ja toimintaansa.

Ensimmäisessä momentissa täsmennettäisiin lisäksi, että tukea myönnettäisiin tukikaudella kertyneisiin kustannuksiin.

Momentin ensimmäisen kohdassa edellytettäisiin, että yrityksen päätoimiala kuuluu tukikauden ensimmäisenä päivänä tuen piiriin, sen mukaan mitä 3 §:ssä kustannustuen piiriin kuuluvista toimialoista säädetään. Periaate pysyisi samana kuin kustannustuen edellisten vaiheiden haussa. Kohtaa täsmennetään siten, että kyseessä on yrityksen verohallinnolle ilmoittama päätoimiala tukikauden ensimmäisenä päivänä.

Toiseen, kolmanteen ja neljänteen kohtaan ei ehdoteta muutoksia.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi *viides* kohta, jonka mukaan tuen yleisenä edellytyksenä on, että yrityksellä on y-tunnus.

3 §. Kustannustuen piiriin kuuluvat toimialat ja yritykset

Pykälän ensimmäistä momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että vertailukausi on tukikautta vastaava ajanjakso 1 marraskuuta 2019 ja 28 helmikuuta 2020 välillä. Lakia täydentävässä erikseen annettavassa valtioneuvoston asetuksessa on lueteltuna ne toimialat, joiden tukikauden liikevaihto vertailukauden liikevaihtoon verrattuna on vähintään 10 prosenttia pienempi. Mikäli yrityksen verottajalle ilmoitettu päätoimiala ei ole kyseisessä toimialaluettelossa, yritys voi hakea kustannustukea osoittamalla hakemuksessaan ne erityisen painavat COVID-19 -pandemiaan liittyvät syyt, joiden vuoksi yrityksen tilanne poikkeaa toimialan yleisestä tilanteesta.

Ehdotettu tukikauden ja vertailukauden sijoittaminen kalenterivuonna samaan ajankohtaan mahdollistaa liikevaihdon vertailukelpoisuuden ja poistaa liiketoiminnan mahdollisen kausivaihtelun vaikutuksen liikevaihtoon. Neljän kuukauden pituinen vertailukausi vähentää liikevaihdon kuukausitasoista satunnaisvaihtelua. Toimialan liikevaihdon muutosta arvioitaisiin toimialojen yritysten liikevaihdon muutoksen mediaanilla kuten toisella hakukaudellakin.

Pykälän *toiseen momenttiin* ei ehdotettaisi muutoksia.

Pykälän *kolmatta momenttia* ehdotetaan muutettavaksi tarkentamalla harkinnanvaraisuuden perusteita. Kolmannen momentin mukaan kustannustukea voitaisiin myöntää myös yritykselle, jonka toimialaa ei ole mainittu valtioneuvoston asetuksessa, jos yrityksen liikevaihto on alentunut 2 § 1 momentin 2 kohdassa säädetyn mukaisesti erityisen painavista COVID-19 -pandemiaan liittyvistä syistä. Myös muut lainmukaiset edellytykset kustannustukeen tulee täyttyä.

Erityisen painavat COVID-19-pandemiaan liittyviä syitä on tunnistettu kustannustuen toisen kauden aikana hakijayritysten ilmoittamien syiden perusteella. Tällaisiksi syiksi on kustannustuen edellisten kierrosten

perusteella tunnistettu julkishallinnon määräämät rajoitukset, kansainväliset matkustusrajoitukset tai –suositukset, myynnin hidastuminen tai estyminen siksi, että asiakkaat välttävät lähikontakteja, asiakkaiden kulutustarpeiden muutos pandemian aikana (esim. etätyöstä johtuen), B2B-myyntin (yritysmyyntin) hidastuminen tai estyminen koronapandemian vuoksi, kansainvälisten materiaali- tai tuotetoimitusten hidastuminen tai estyminen, ulkomaisen työvoiman saatavuuteen liittyvät haasteet, yrittäjän tai keskeisten työntekijöiden työkyvyn heikkeneminen pandemian vuoksi (myös karanteeni tai altistuminen).

Hakemuskäsittelyssä on havaittu tarve selkeyttää ja yksinkertaistaa syiden ilmoittamista hakulomakkeessa. Kustannustuen toisella kierroksella hakijat ovat valinneet parhaiten tilannettaan kuvaavan syyn hakemuksen luettelosta, mutta sen lisäksi täydentäneet kuvausta vapaamuotoisella tekstillä. Tämä on todettu hakijoita kuormittavaksi tavaksi ja voi asettaa hakijat myös osin eriarvoiseen asemaan riippuen hakijan kyvystä perustella liikevaihdon laskun syitä. Siksi tarkoituksena on kolmannella hakukaudella, että hakijayritys voisi hakemuksessa valita luettelosta omaan tilanteensa sopivan syyn ilman tarvetta perustella asiaa tarkemmin. Ainoastaan, jos syytä ei ole luettelossa, hakijan tulisi perustella pandemian vaikutus erikseen.

Valtiokonttori voi kuitenkin pyytää hakijoilta lisätietoja hakemuksen käsittelyn aikana varmistukseksi, että liikevaihdon lasku liittyy nimenomaan COVID-19 -pandemiaan eikä esimerkiksi yrityksen normaaliin kausivaihteluun tai muuhun COVID-19 -pandemiasta riippumattomaan syyhyn, kuten yrityksen tuotteiden tai palveluiden yleisestä markkinatilanteesta johtuvaan kysynnän vähenemiseen esimerkiksi ns. auringonlaskutoimialoilla eli toimialoilla, joilla tuotteiden ja palveluiden kysyntä on vähentynyt jo pidemmän aikaa.

4 §. Kustannustuen määräytymisperusteet

Pykälän ensimmäisen momentin ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen kohtaan ei esitetä muutoksia.

Neljättä kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että tuki perustuisi yrityksen ilmoittamiin joustamattomien kulujen ja menetysten määrään. Valtiokonttori tarkistaisi hakijan ilmoittamia kustannuksia hakuvaiheessa pistokokeina ja tarvittaessa sekä jälkitarkastusten kautta.

Kohdassa ehdotetaan täsmennettäväksi, että tällaisilla joustamattomilla kuluilla ja menetyksillä tarkoitetaan vuokratuloja ja muita kuluja liiketoiminnassa käytössä olevasta omaisuudesta, laite- ja esinevuokria, käyttöoikeuskorvauksia ja lisenssimaksuja, välttämättömiä vuokratyövoimakustannuksia sekä ennakkomaksuja. Kulujen ja menetysten tulee olla lopullisia eikä niihin saa olla aiemmin myönnetty kustannustukea. Näihin kuuluvien kuluja ja menetyksiä voitaisiin avata tarkemmin Valtiokonttorin hakuohjeistuksessa ja hakulomakkeessa.

Joustamattomat kulut ovat erä, joita ei voida sopeuttaa toiminnan volyymin vastaavalla tavalla. Yritysten on jatkuvasti huolehdittava omista juoksevista velvoitteistaan, jotka eivät jousta myynnin vähentymisen suhteessa. Joustamattomien juoksevien erien sisältö voi yritys- ja toimialakohtaisesti olla hyvinkin erilainen, mikä pyritään mahdollisimman hyvin huomioimaan määrittelyssä.

Joustavien kustannusten arviointi perustuu vaihtoehtoisuusajatteluun: mitkä ovat ne velvoitteet, joiden mukaiset suoritteet on tehtävä, vaikka yrityksellä olisi myyntiä lainkaan. Yritys ei lähtökohtaisesti voi sopeuttaa näitä toiminnan supistumista vastaavasti, toisin kuin aine- ja tarvikemenot ja palkkakustannuksia ja uusia investointejaan. Vaihtoehtoisuusajattelun mukaisesti ehdotetussa säännöksessä edellytetään asianomaiselta erältä nimenomaisesti myös lopullisuutta ja kohdistumista juuri tukikauteen.

Joustamattomuus ei sinällään ole sellainen absoluuttinen edellytys, etteikö sellaisiakin kuluja, jotka jossain määrin joustavat, voitaisi korvata – tällöin korvaus voidaan suorittaa ainoastaan siitä määrästä, joka ei ole toiminnan alentuneen volyymin johdosta joutanut. Kustannustuen perustana olevat tukikauden kulujen tulee olla lopullisia. Siten myöhemmin tukikauden jälkeen esimerkiksi alennuksena taikka muuna menon vähennyksenä hakijan hyväksi luettavia erä ei voida lukea korvausperusteeseen. Näiden osalta, kuten muidenkin myöhemmin toteutuneissa muutoksissa, hakijalla on velvollisuus toimittaa tiedot todellisista tukikauden toteutuneista kuluista jälkikäteen tukimäärän oikaisemiseksi todellisuutta vastaavaksi.

Joustamattomia kuluja ovat tilavuokrat tai hoitovastikkeet, varastovuokrat, sähkö, vesi tai kaasu, jätehuolto, vartiointi, aulapalvelu tai turvallisuusjärjestely, isännöinti, kiinteistöhuolto tai siivous, kiinteistöverot, kiinteistön vakuutusmaksut, omistuskiinteistön lainakorot, laite-, esine- tai ohjelmistovuokrat (myös leasing-maksut), käyttöoikeuskorvaukset tai lisenssimaksut, taloushallinto, kirjanpito tai tilintarkastus, välttämätön vuokratyövoima, tietoliikenne, puhelinliittymät, liiketoiminnassa käytettyihin ajoneuvoihin liittyvät lakisäätteisten vakuutusten maksut tai verot ja liiketoiminnassa käytettyjen eläinten ylläpitokulut. Muita esimerkkejä joustamattomista kuluista olisivat pitkäaikaisten markkinointisopimusten kulut.

Esimerkki välttämättömistä vuokratyövoiman kuluista ovat sellaiset kulut, jotka vastaavat oman henkilökunnan suorittamia sellaisia toimia, jotka ovat välttämättömiä liiketoiminnan taikka liiketoimintavalmiuden ylläpitämiseksi. Muita kuin välttämättömiä vuokratyövoiman kuluja ei esitetä korvattaviksi. Edellä sanottu koskee myös liiketoiminnassa käytettävän omaisuuden välttämättömistä ylläpitämisestä aiheutuvia kustannuksia, kuten yrityksen toimintaedellytysten kannalta välttämättömiä ajoneuvojen koneiden ja laitteiden huoltoja. Siinä tapauksessa, että tukikauden muina kuluina ilmoitettuun eriin kohdistuu aiemmin myönnettyä kustannustukea, hakijan tulee ilmoittaa tästä. Tukea ei voi myöntää kustannuksiin, joihin on aikaisemmin myönnetty kustannustukea.

Joustamattomilla menetyksillä tarkoitetaan esimerkiksi lopullisiksi osoittautuneita yrityksen suorittamia ennakkomaksuja. Tällaisena voidaan pitää esimerkiksi matkailuyrityksen suorittamia ennakkomaksuja hotelleille tai palveluntarjoajille, joista yritys ei ole matkan peruuntumisesta huolimatta saanut palautuksia. Yrityksen tulee pyydettyä pystyä todentamaan, että hakemuksella ilmoitetut menetykset ovat lopullisia, eikä niistä ole kohtuudella saatavissa palautuksia ennakkomaksun saajilta itseltään tai muulta taholta. Vastaavasti kustannustuen määräytymisperusteisiin on mahdollista lukea esimerkiksi tukikauteen ajoittuneen ja sittemmin peruuntuneeseen tapahtumaan liittyneitä tapahtumapaikan ja kaluston ennakkomaksuja, jos ennakkomaksut ovat olleet yritykselle lopullisia, eikä maksuista ole siten mahdollista saada palautuksia taikka hyvityksiä muualta.

Jos tässä tarkoitettuihin kuluihin tulee muutoksia, yrityksen tulee ilmoittaa muutoksista viipymättä Valtiokonttorille, joka arvioi muutoksen vaikutuksen myönnettyyn tukeen ja voi tehdä päätöksen tuen takaisinperinnästä sekä sen määrästä siten kuin valtionavustuslaissa säädetään.

Viidenteen kohtaan ei ehdotettaisi tehtävän muutoksia. Euroopan komission päätöksestä SA.56995 johtuvan yrityskohtaisen ylärajan seuranta on edelleen välttämätöntä, lisäksi yritysten tulee yhä toimittaa tiedot mahdollisista korvauksista, jotka perustuvat yksityisiin COVID-19 –pandemiaan liittyviin vakuutuksiin.

Toisessa momentissa tarkennettaisiin, miten uusien yritysten osalta 1 momentissa tarkoitettut tiedot määriteltäisiin.

Uusien yritysten lisäksi uudessa *kolmannessa momentissa* huomioitaisiin yritysten poikkeavat tavat tehdä arvonlisäveroilmoituksia. Momentin mukaan 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaisia liikevaihtoja määriteltäessä huomioitaisiin eri tavalla ne yritykset, jotka ilmoittavat arvonlisäveronsa joko kalenterivuositain tai neljännesvuositain.

5 §. Kustannustuen määrä.

Pykälän *ensimmäisessä momentissa* täsmennettäisiin kustannustuen päätös- ja yrityskohtaisen enimmäismäärän olevan 1 000 000 euroa tukikaudella. Enimmäismäärän korotus on mahdollinen Euroopan komission muutettua tilapäistä valtiontukipuitetta siten, että niin kutsutun 800 000 euron tuen enimmäismäärä nousee 1,8 miljoonaan euroon. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle, mikä se haluaa nostaa ilmoittamansa tukiohjelman enimmäismäärän muutoksen mukaisesti ja Suomi on tehnyt tällaisen ilmoituksen 15.2.2021. Korotettu enimmäismäärä voidaan ottaa käyttöön, kun komissio on muutoksen hyväksynyt.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi *kolmas momentti*, jonka mukaan yrityksen kustannustuen määräksi hyväksytään 2000 euroa, jos 2 momentin mukaisesti lasketun tuen määrä on pienempi kuin 2000 euroa, ja yrityksen hakemuksessaan ilmoittamien kustannusten määrä tukikaudella on vähintään 2000 euroa.

Muutoksen tarkoituksena on kohdentaa tukea entistä paremmin pieniin yrityksiin, mukaan lukien yksinyrittäjät. Kustannustuen edellisillä hakukierroksilla on havaittu, että pienimpien, alle 70 000 vuosiliikevaihdon omaavien yritysten kustannustukihakemuksista on hylätty yli 80 prosenttia. Myös tätä hieman suurempien yritysten hylkyprosentti on yli 70. Päähylkisyys on tuen jääminen alle 2 pykälässä asetetun 2000 euron alarajan. Kuitenkin pienten yritysten tuen tarve on merkittävä ja siksi nähdään tarpeelliseksi kohdentaa tukea entistä paremmin pieniin yrityksiin. Etukäteisarvion mukaan muutoksen kustannusvaikutus on 15-20 prosenttia, ja tukeen oikeutettujen määrä jopa kolminkertaistuu. Edellisten hakukierrosten perusteella voidaan kuitenkin arvioida, etteivät kaikki tukeen oikeutetut hae tukea.

Muutoksella on tarkoitus erityisesti mahdollistaa kustannustuen saaminen yksinyrittäjille, jotka edellisillä kustannustukikausilla ovat jääneet tuen ulkopuolelle, johtuen siitä, että 2 momentin tukikaavalla laskettu tuki on jäänyt alle 1 pykälässä edellytetyn 2000 euron. Siten pääosa yksinyrittäjistä ei ole saanut toimintaansa tukea kevään 2020 yksinyrittäjätuen hakukierroksen jälkeen. Korottamalla alle alarajan jäävät tuet 2000 euroon mahdollistetaan yksinyrittäjille vähintään saman suuruinen tuki kuin kevään yksinyrittäjätuki oli. Edellytyksenä on, että yksinyrittäjän liikevaihto on laskenut yli 30 %, että yrityksellä on vähintään 2000 euroa kustannuksia tukikaudella ja että yrityksellä on y-tunnus. Kustannustuen kautta yksinyrittäjillä on mahdollisuus saada myös yli 2000 euroa tukea, jos yrityksen liikevaihdon lasku ja tukikauden kustannukset ovat suuria, toisin kuin aiemmassa yksinyrittäjätuessa, joka oli kiinteä summa kustannuksista ja liikevaihdon laskun suuruudesta riippumatta.

Yksinyrittäjätuen yhdistäminen kustannustukeen on perusteltua, koska kustannustuen tavoitteet ovat samat kuin yksinyrittäjätuen: auttaa yrityksiä selviytymään joustamattomista kustannuksistaan. Yhden, kaikkiin yrityksiin soveltuvan tuen avulla selkeytetään tukivalikoimaa ja mahdollistetaan tuen hakeminen yhdeltä tukiviranomaiselta. Useat erilliset eri tahojen myöntämät tuet vaikeuttavat tukien koordinaatiota ja ovat riski tukien päällekkäisyyksille. Erilaiset tuki-instrumentit ja useat samankaltaisten tukien myöntäjät aiheuttavat hallinnollista taakkaa myös yrittäjille, sillä oikean tuki-instrumentin löytäminen on työlästä.

7 §. Kustannustuen hakeminen.

Pykälän *ensimmäiseen momenttiin* muutettaisiin hakukauden viimeiseksi päiväksi kesäkuun 23 päivä 2021.

Toisen momentin toista kohtaa täsmennettäisiin siten, että hakemuksessa yrityksen tulisi ilmoittaa ainoastaan samasta tukiohjelmasta saamansa tuet, jotka Valtiokonttorin tulee huomioida tuen määrää laskiessaan. Tukiohjelmassa myönnettyjen tukien yhteismäärä ei saa ylittää tukiohjelman enimmäismäärää 1,8 miljoonaa euroa. Tukipäätöksessä ilmoitetaan, jos tuki kuuluu kyseiseen tukiohjelmaan.

14 §. Voimaantulo.

Ehdotetaan, että laki tulee erillisen voimaantulosäännöksen nojalla voimaan 12.4.2020. Voimassaolevan lain voimaantuloa ei muuteta. Lailla jatkettaisiin voimassa olevan lain voimassaoloaika 31.12.2021 saakka, joka on myös 1 §:ssä mainitussa Euroopan komission päätöksessä SA.56995 annettu COVID-19 -pandemiaa koskevien lievennysten määräaika 28.1.2021 annetun muutoksen jälkeen.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Esityksen mukaan valtioneuvosto tulisi antamaan lain 3 §:n 2 momentissa säädetyn asetuksenantovaltuuden nojalla asetuksen, jossa säädettäisiin laissa tarkoitetuista toimialoista.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan x.4.2020.